

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/111/111/98

POLAK ZA KIEROWNICĄ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, SIERPIEŃ '98

- Wśród najczęściej popełnianych błędów i wykroczeń polskich kierowców przeciw przepisom drogowym ankietowani wymieniają: nadmierną prędkość (90%), prowadzenie samochodu pod wpływem alkoholu (76%) i wyprzedzanie w sposób niedozwolony (71%). Co drugi badany krytycznie ocenia bezpieczeństwo jazdy (50%) i ostrożność kierowców (49%).
- Ponad dwie piąte respondentów (43%) zna osobiście kogoś, kto uległ wypadkowi samochodowemu, ale przeżył. Jedna piąta badanych (20%) utraciła wskutek wypadku kogoś z rodziny, przyjaciół, znajomych. Co ósmy ankietowany (13%) był ofiarą wypadku drogowego, a co szesnasty (6%) - jego sprawcą.
- Większość właścicieli pojazdów jeżdżących po polskich drogach można uznać za doświadczonych kierowców - mają oni wieloletni staż zarówno w posiadaniu prawa jazdy, jak i dysponowaniu własnym samochodem. Jednak blisko jedna piąta z nich (18%) to tzw. niedzielni kierowcy, którzy siadają za kierownicą nie częściej niż raz w tygodniu, a 4% ma prawo jazdy nie dłużej niż kilkanaście miesięcy.
- Co trzeci Polak codziennie jeździ samochodem do pracy. Dla ponad połowy respondentów (55%) samochód jest też najczęściej wykorzystywanym środkiem lokomocji do podróżowania na dalsze odległości.

Miesiące letnie to dla większości z nas okres urlopów, wakacyjnego wypoczynku, wyjazdów turystycznych. Kto tylko może, wyrusza „w Polskę” lub poza jej granice. W miarę jak zmniejsza się ruch miejski, nasilają się informacje o zakorkowanych przejściach granicznych dla samochodów, zatłoczonych drogach prowadzących do uzdrowisk, kurortów, nad morze, w góry itp. Wielu Polaków nie wyobraża już sobie życia bez samochodu ani na co dzień, ani tym bardziej w czasie wakacyjnego wypoczynku. Jednocześnie powszechnie wiadomo, że stan bezpieczeństwa drogowego w Polsce pozostawia wiele do życzenia, a każdy nowy tydzień rozpoczynają dramatyczne statystyki wypadków drogowych.

Posiadanie i użytkowanie samochodów w Polsce, a także społeczny wizerunek kultury i stylu jazdy polskich kierowców były przedmiotem lipcowego sondażu CBOS¹.

SAMOCODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

Blisko połowa ankietowanych (47%) posiada samochód w swoim gospodarstwie domowym (na własność lub współwłasność)². Co trzeci badany (31%) ma go do swojej dyspozycji, w tym 6% - nie będąc jego właścicielem ani współwłaścicielem (np. samochody służbowe, własność kogoś z rodziny lub spoza rodziny). Posiadanie samochodu, co oczywiste, wiąże się przede wszystkim z sytuacją zawodową ankietowanych i silnie z nią powiązaną ich kondycją finansową. Im wyższe wykształcenie badanych, wyższe dochody *per capita* i lepsza samoocena warunków materialnych rodziny, tym większy wśród nich odsetek właścicieli lub

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (98), 16-21 lipca '98, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłych mieszkańców kraju (N=1058).

² Por. komunikat CBOS „Samochody osobowe w gospodarstwach domowych”, marzec '98.

współwłaścicieli pojazdów. Znaczne są różnicowania w wyposażeniu gospodarstw domowych w samochody między poszczególnymi grupami społeczno-zawodowymi. Najczęściej mają je na własność (lub współwłasność) gospodarstwa domowe osób pracujących na własny rachunek (91%) oraz kadry kierowniczej i inteligencji (76%), najrzadziej - bezrobotnych (25%) i emerytów (23%).

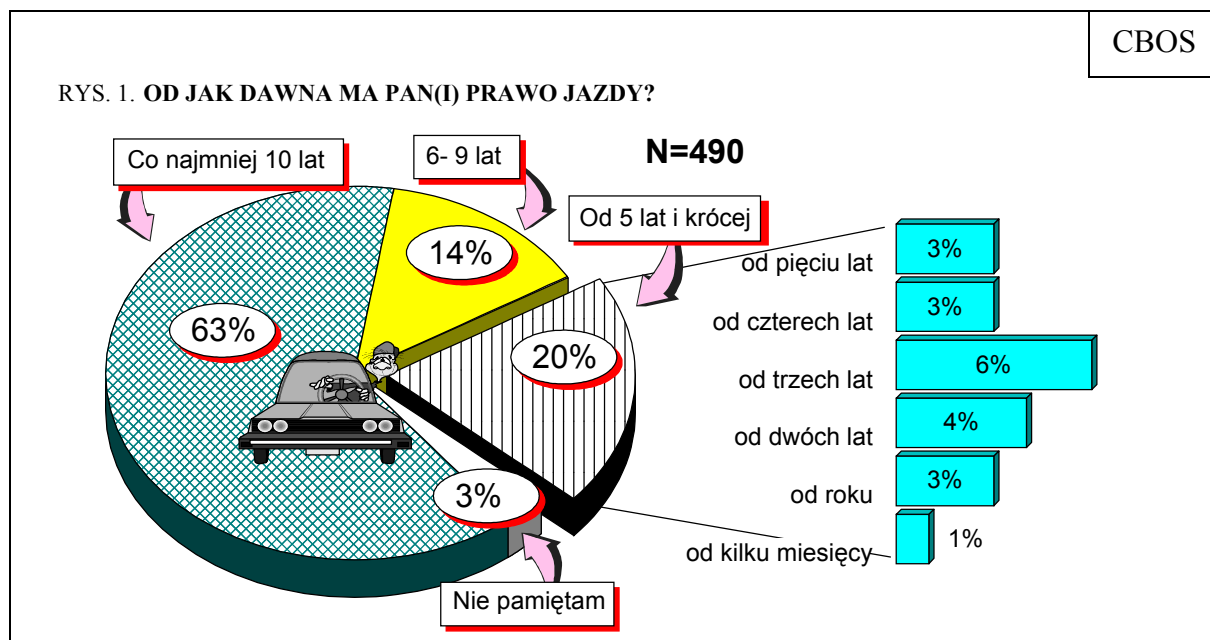
Tabela 1

w procentach

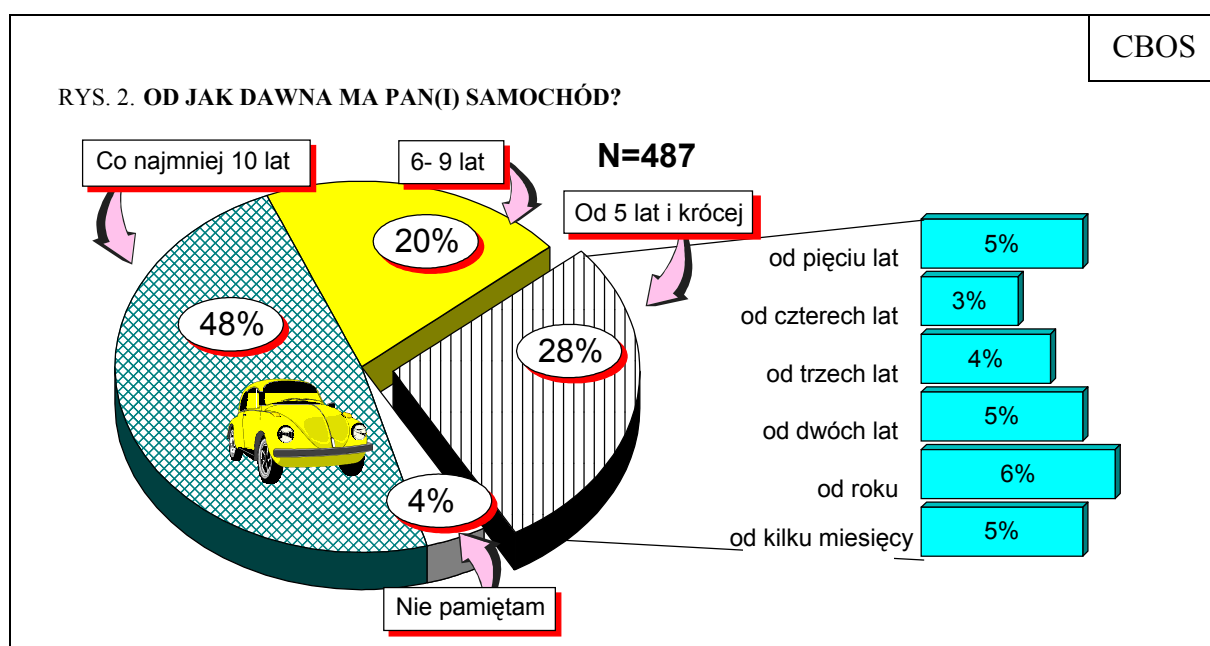
Charakterystyka respondentów	Czy ma Pan(i):		
	prawo jazdy	samochód na własność lub współwłasność (w gospodarstwie domowym)	samochód do własnej dyspozycji
Ogółem	46	47	31
Wykształcenie			
- podstawowe	26	26	18
- zasadnicze zawodowe	46	50	32
- średnie	57	57	39
- wyższe	81	71	48
Grupy społeczno-zawodowe (pracujący)			
Kadra kierownicza i inteligencja	80	76	55
Pracujący na własny rachunek	77	91	67
Pracownicy umysłowi niższego szczebla	62	68	41
Robotnicy wykwalifikowani	59	52	41
Pracownicy fizyczno-umysłowi	58	50	40
Rolnicy	53	54	39
Robotnicy niewykwalifikowani	22	46	18
Ocena własnych warunków materialnych			
Złe	37	29	17
Średnie	41	46	30
Dobre	65	65	46

Jeśli czas, jaki upłynął od momentu otrzymania prawa jazdy, przyjmiemy za miarę doświadczenia w prowadzeniu samochodu, to znaczną część kierowców jeżdżących po naszych drogach możemy uznać za doświadczonych. Ponad trzy czwarte z nich ma prawo

jazdy dłużej niż pięć lat (uzyskało je przed rokiem '93), w tym 63% - otrzymało je przynajmniej 10 lat temu (w roku '88 i dawniej). Co piąty kierowca ma najwyżej pięcioletni staż w prowadzeniu pojazdów, w tym 4% z nich można uznać za nowicjuszy w tej dziedzinie.

Niemal co drugi właściciel samochodu ma go w swoim gospodarstwie domowym przynajmniej 10 lat. Należy wyraźnie podkreślić, że nie jest to wiek posiadanych pojazdów, ale staż wyposażenia gospodarstwa domowego we własny samochód.

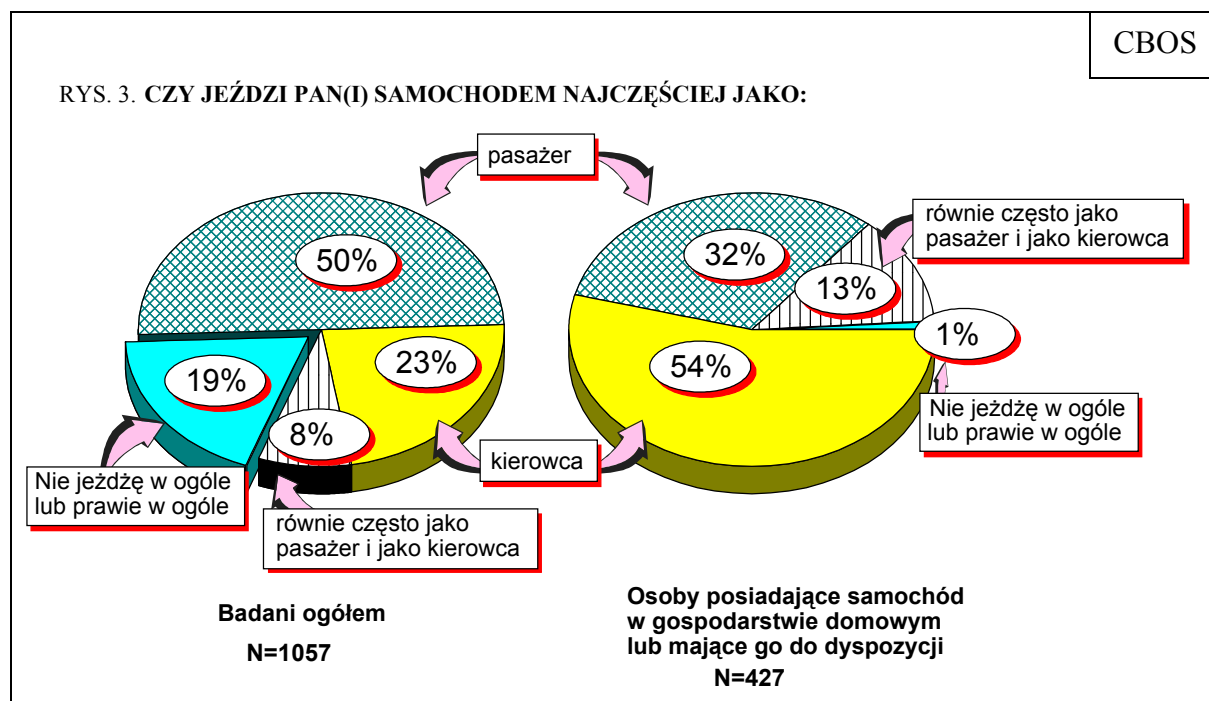

Warto zauważyć, że od czterech lat z każdym rokiem przybywa właścicieli aut. Zważywszy na to, że do końca tego roku pozostało jeszcze kilka miesięcy, można przypuszczać, iż liczba osób nabywających samochód po raz pierwszy w życiu osiągnie pod koniec bieżącego roku poziom ubiegłoroczny lub go przewyższy.

NA CO DZIEŃ CZY OD ŚWIĘTA?

Wśród użytkowników samochodów przeważają pasażerowie. Co czwarty respondent wsiada do samochodu wyłącznie jako kierowca, a dalsze 8% równie często zajmuje miejsce kierowcy jak pasażera. Co piąty ankietowany wcale lub prawie wcale nie jeździ samochodem.

Te deklaracje dotyczą ogółu badanych. Jest oczywiste, że inaczej korzystają z samochodu ci, którzy go posiadają lub mają stale do dyspozycji. Wtedy wśród użytkowników aut dominują kierowcy.

Bardziej interesujące wydają się informacje dotyczące częstości korzystania z samochodu przez ich użytkowników (właścicieli, współwłaścicieli, dysponentów).

Tabela 2

w procentach

Czy jeździ Pan(i) najczęściej jako:	Jak często jeździ Pan(i) samochodem? (N=427)*				
	Codziennie	4 - 5 razy w tygodniu	2 - 3 razy w tygodniu	Raz w tygodniu	Okazjonalnie lub prawie nigdy
- kierowca	75	6	13	2	4
- równie często jako pasażer i jako kierowca	45	13	30	7	5
- pasażer	21	9	23	13	33
Ogółem	53	8	19	6	14

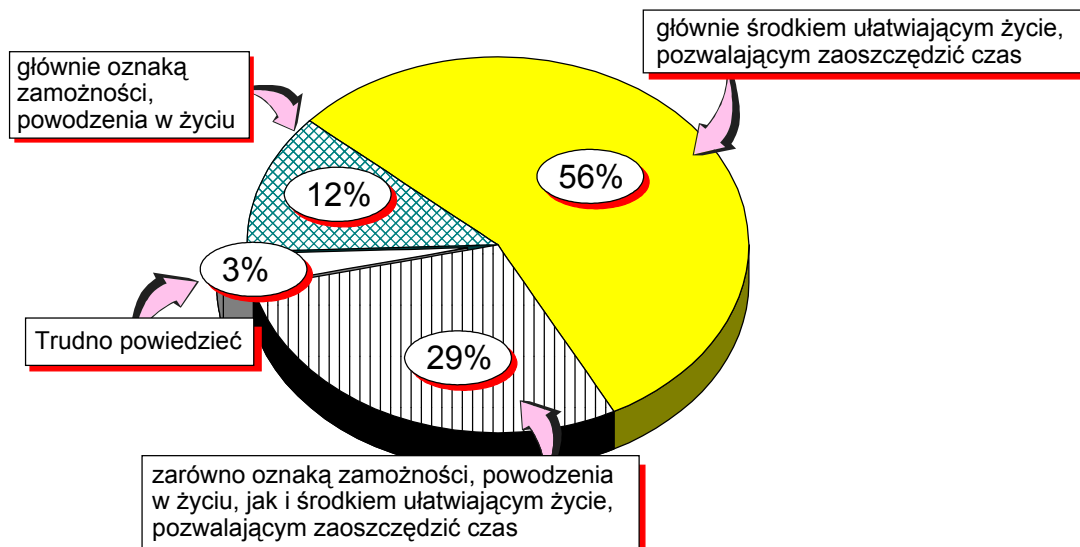
* Odpowiedzi osób posiadających samochód w gospodarstwie domowym lub dysponujących nim.

Ogólnie można stwierdzić, że większość (61%) właścicieli samochodów korzysta z nich na co dzień (co najmniej 4 - 5 razy w tygodniu), ale co piąty czyni z nich użytek nie częściej niż raz w tygodniu. Taki styl korzystania z samochodu deklaruje 18% kierowców (łącznie z tymi, którzy czasami zamieniają się miejscem z pasażerem). Ta kategoria użytkowników dróg w języku potocznym zyskała sobie miano „niedzielnich” kierowców.

LUKSUS CZY WYGODA?

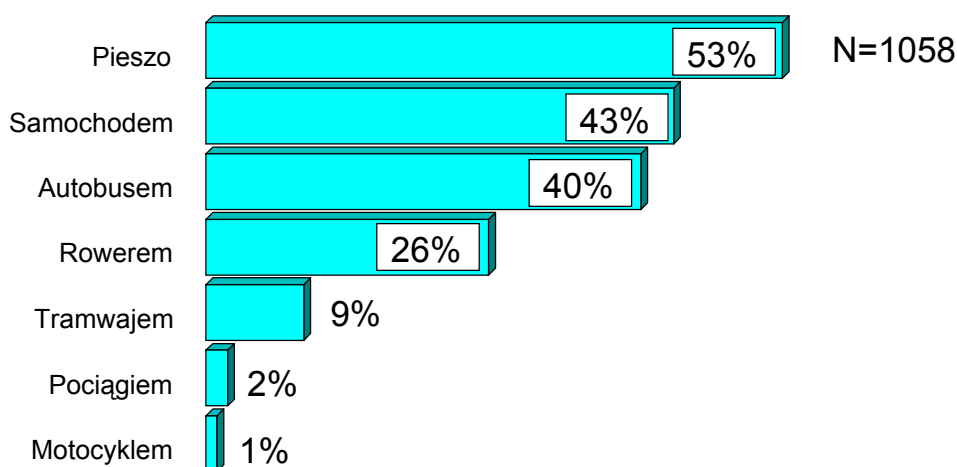
Samochód jest postrzegany przede wszystkim jako środek ułatwiający życie, pozwalający zaoszczędzić czas. To, że może być oznaką zamożności i życiowego powodzenia jego właściciela, dla wielu ankietowanych jest istotne, ale w takim samym stopniu jak jego wartość użytkowa. Opinie o tym, czym jest samochód dla większości Polaków, są niezależne od tego, czy wypowiadają je kierowcy (osoby mające prawo jazdy) czy też osoby, które nie mogą prowadzić pojazdów.

RYS. 4. JAK PAN(I) SĄDZI, CZY SAMOCHÓD JEST DLA WIĘKSZOŚCI POLAKÓW:

Samochód jest też głównym środkiem lokomocji zarówno w miejscu zamieszkania, jak i w pokonywaniu większych odległości. W miejscu zamieszkania z powodzeniem konkuruje z komunikacją miejską. Przy okazji warto zwrócić uwagę na znaczną popularność roweru.

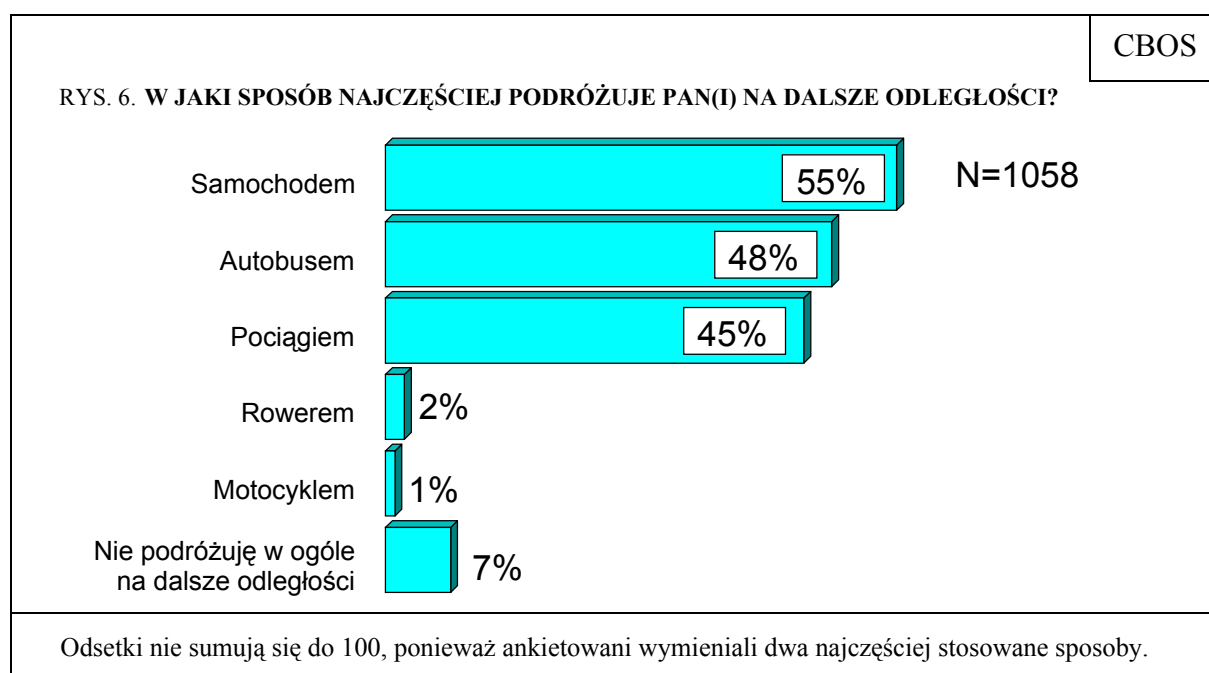
RYS. 5. W JAKI SPOSÓB NAJCZĘŚCIEJ PORUSZA SIĘ PAN(I) PO SWOJEJ MIEJSCOWOŚCI I NAJBLIŻSZEJ OKOLICY?

Odsetki nie sumują się do 100, ponieważ ankietowani wymieniali dwa najczęściej stosowane sposoby.

Poruszanie się po miejscu zamieszkania i najbliższej okolicy jest oczywiście zróżnicowane przede wszystkim ze względu na wielkość i typ rodzimej miejscowości. Inne czynniki są zdecydowanie mniej ważne. Ponad połowa ankietowanych najczęściej w ogóle nie musi używać do tego celu żadnych środków lokomocji.

Zróżnicowania w sposobach poruszania się ujawniają się dopiero w pokonywaniu dużych odległości. Przede wszystkim w porównaniu z innymi sposobami podróżowania wzrasta popularność samochodu jako środka lokomocji.

Podróżowanie samochodem jest atrakcyjnym sposobem przemieszczania się dla wszystkich, bez względu na miejsce zamieszkania, zarówno dla mieszkańców wsi (54%), jak i mieszkańców małych, średnich i wielkich miast (po 58%). Samochodem podróżują częściej młodszy niż starsi ankietowani. Trzeba jednak dodać, że wraz z wiekiem spada nie tylko popularność korzystania z samochodu, ale popularność podróżowania w ogóle: co czwarty ankietowany powyżej 65 roku życia deklaruje, że nie podejmuje już trudu pokonywania dużych odległości. Samochód jest niemal powszechnym środkiem lokomocji dla przedstawicieli kadry kierowniczej i inteligencji (87%) oraz osób pracujących na własny rachunek (88%).

Tabela 3

w procentach

Jak często używa Pan(i) samochodu do następujących celów*:	Zawsze	Często	Czasem	Nigdy lub prawie nigdy**
- do pracy zawodowej	27	7	6	59
- dojazdu do pracy	34	7	7	51
- dojazdu po zakupy	23	24	37	16
- wyjazdu na weekendy	31	19	26	24
- wyjazdu na wakacje	29	12	25	34
Inne okoliczności	12	13	21	17

* Odpowiedzi osób posiadających samochód w gospodarstwie domowym lub dysponujących nim.
** Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

Połowa (49%) właścicieli samochodów przynajmniej czasem jeździ nim do pracy, w tym co trzeci - systematycznie. Dla wielu jest też samochód narzędziem pracy albo umożliwia jej wykonywanie. Jest popularnym środkiem lokomocji wykorzystywanym zarówno dla ułatwienia sobie życia codziennego (robienie zakupów), jak i wyjazdów wypoczynkowych. Wśród innych okoliczności samochód jest najczęściej wymieniany jako środek ułatwiający podtrzymywanie kontaktów rodzinnych i towarzyskich oraz umożliwiający niesienie pomocy innym (np. dojazd do lekarza, szpitala itp.).

STYL JAZDY POLSKICH KIEROWCÓW

Według ekspertów badających stan bezpieczeństwa drogowego w Polsce, pierwszą, najczęstszą, przyczyną wypadków jest nadmierna prędkość jazdy. Prawie jedna trzecia wszystkich wypadków powodowanych przez kierowców wynika z niedostosowania szybkości do warunków jazdy³.

Opinie ekspertów znajdują całkowite potwierdzenie w ocenach respondentów dotyczących najczęściej popełnianych błędów na naszych drogach. Za powszechne uważają

³ Prędkość, która przynosi śmierć, w: „Rzeczpospolita” z 4 sierpnia ‘98.

oni zjawisko rozwijania nadmiernej prędkości. Większość też uważa, że na polskich drogach często zdarza się prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu i wyprzedzanie w sposób niezgodny z przepisami ruchu drogowego. W opinii respondentów, właściwie nie ma takich błędów i wykroczeń na drogach, których nie popełnialiby polscy kierowcy. Zróżnicowanie opinii dotyczy częstości popełniania wykroczeń, a nie występowania zjawiska w ogóle.

Tabela 4

w procentach

Jakie błędy, wykroczenia przeciw przepisom drogowym, najczęściej popełniają polscy kierowcy?	Bardzo często i raczej często	Raczej rzadko	Bardzo rzadko lub nigdy	Trudno powiedzieć
Zbyt szybka jazda	90	3	-	7
Prowadzenie samochodu pod wpływem alkoholu	76	13	1	10
Wyprzedzanie w sposób niedozwolony	71	15	1	13
Niezatrzymywanie się na przejściach dla pieszych	60	26	3	11
Zajeżdżanie drogi innym	59	23	2	16
Zatrzymywanie się w miejscach niedozwolonych	57	23	2	18
Nieprzestrzeżenie pierwszeństwa przejazdu	52	30	2	16
Nieużywanie kierunkowskazów	35	35	9	21
Inne błędy i wykroczenia	8	9	8	75

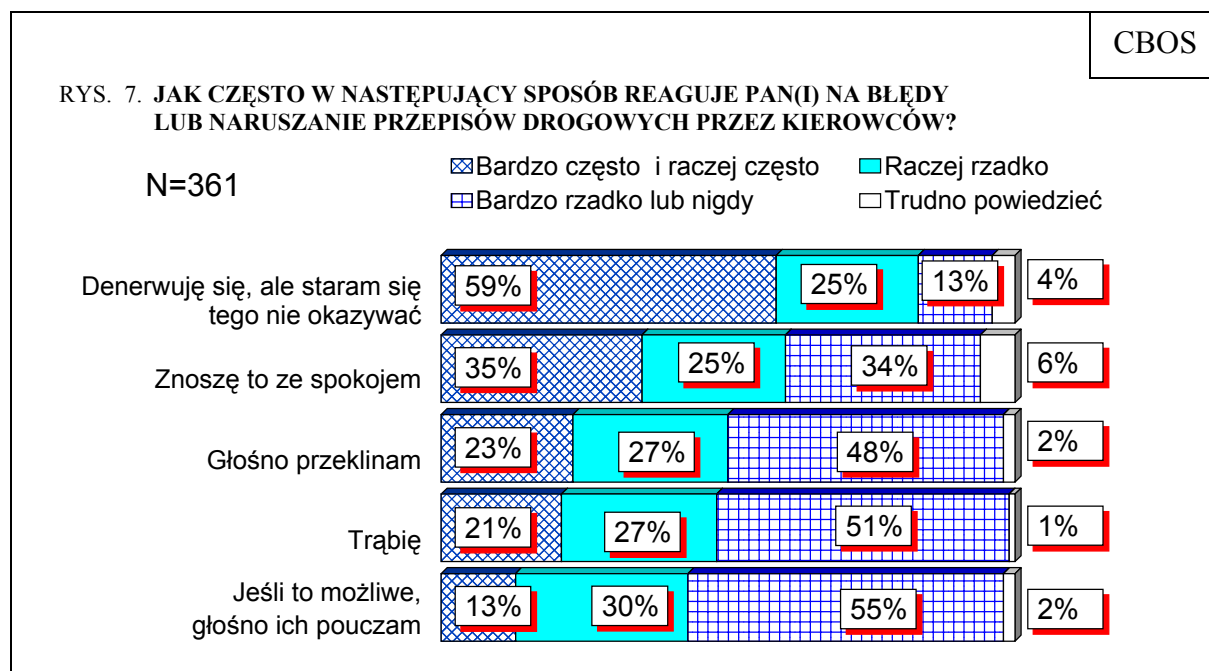
Ponadto co czwarty ankietowany (25%) wymienił jeszcze inne błędy i wykroczenia, wśród których najczęstsze to: niereagowanie na sygnalizację świetlną, znaki stopu i linie ciągłe, niezajomość przepisów, a także brawura i brak wyobraźni. Wśród spontanicznie wymienianych wykroczeń drogowych znalazły się także m.in.: zły stan techniczny pojazdów oraz kierowanie pojazdem bez posiadania prawa jazdy. Nic więc dziwnego, że nie mamy najlepszego zdania o stylu jazdy polskich kierowców. Najgorzej oceniane jest bezpieczeństwo jazdy oraz zachowanie ostrożności w ruchu drogowym. Najwyraźniej, w opinii ankietowanych, w Polsce nie jest przestrzegana zasada ograniczonego zaufania do innych użytkowników drogi.

Tabela 5

w procentach

Jak, ogólnie rzecz biorąc, określił(a)by Pan(i) styl jazdy większości polskich kierowców pod względem:	Dobrze	Średnio	Źle	Trudno powiedzieć
- kultury jazdy	9	47	39	5
- odpowiedzialności	8	42	43	7
- przestrzegania przepisów	8	41	44	7
- ostrożności	6	40	49	5
- bezpieczeństwa jazdy	6	39	50	5

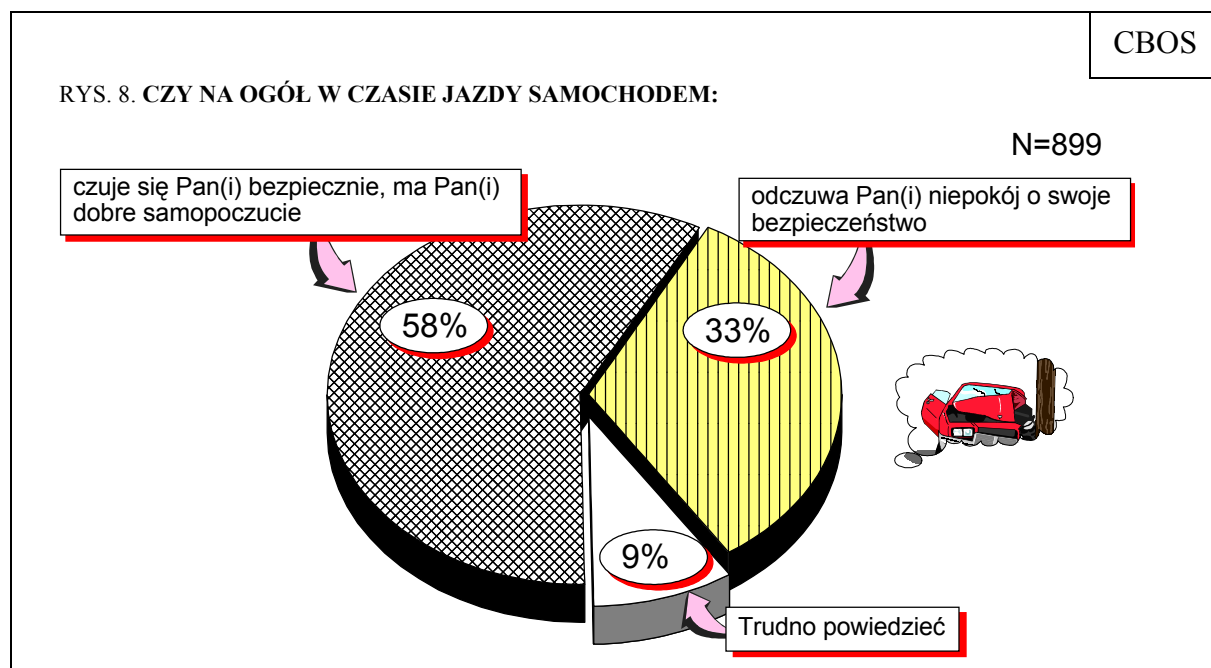
Połowa ankietowanych negatywnie ocenia dwa najważniejsze czynniki decydujące o przyczynach wypadków drogowych. Jak zatem zachowują się ankietowani, znajdujący się w bezpośrednim zagrożeniu spowodowanym przez innego użytkownika drogi? Pytanie takie skierowaliśmy do wszystkich osób dysponujących samochodem i mających prawo jazdy (ogółem 361 osób). Inaczej mówiąc do tych, którzy osobiście przyczyniają się do ukształtowania społecznego wizerunku stylu jazdy polskich kierowców.

Reakcje kierowców na łamanie przepisów drogowych są słabo zróżnicowane społecznie. Niemal wszyscy, bez względu na wykształcenie, wiek i miejsce zamieszkania, denerwują się i przeklinają za kierownicą. Mężczyźni są nieco bardziej krewcy niż kobiety: częściej przeklinają i pouczają innych kierowców, natomiast respondenci z wyższym wykształceniem zdecydowanie rzadziej niż inni przyznają się do używania w takich przypadkach klaksonu i zwracania uwagi innym.

BEZPIECZEŃSTWO NA DRÓGACH

Większość z nas czuje się bezpiecznie w czasie jazdy, choć znaczna część przyznaje, że wsiadając do samochodu odczuwa niepokój. Większe poczucie bezpieczeństwa charakteryzuje tych, którzy jeżdżą samochodem codziennie, zwłaszcza zarówno w charakterze kierowcy, jak i pasażera.

To dobre samopoczucie nieco zaskakuje wobec społecznego zasięgu osobistego kontaktu z ofiarami wypadków drogowych. Ponad dwie piąte ankietowanych osobiście zna osoby, które przeżyły taki wypadek. Co piąty badany stracił kogoś bliskiego lub znajomego, co ósmy - sam był ofiarą wypadku. Mniej osób przyznaje, że spowodowało kolizję na drodze.

		CBOS
Czy zdarzyło się w Pana(i) życiu, że:	(N=1057)	Odsetki odpowiedzi twierdzących
• ktoś z Pana(i) znajomych, przyjaciół, rodziny uległ wypadkowi samochodowemu, ale przeżył		43
• ktoś z Pana(i) znajomych, przyjaciół, rodziny zginął w wypadku samochodowym		20
• był(a) Pan(i) ofiarą wypadku samochodowego		13
• spowodował Pan(i) wypadek samochodowy		6

Zetknięcie się ze skutkami katastrof drogowych, nawet tych ze skutkiem śmiertelnym, nie wykazuje żadnego związku z osobistym poczuciem bezpieczeństwa w czasie jazdy samochodem. To może w pewnym sensie tłumaczyć powszechne w Polsce zjawisko braku ograniczonego zaufania do innych użytkowników drogi, rozwijania nadmiernej prędkości i brawury jazdy mimo alarmujących statystyk dotyczących liczby i następstw wypadków.

W opinii większości Polaków samochód jest niezbędnym elementem życia codziennego. Właścicielom samochodów ułatwia dojazd do pracy, po zakupy, kontakty rodzinne i towarzyskie, umożliwia swobodę poruszania się na dalsze odległości, uatrakcyjnia spędzanie weekendów i urlopów. Jakkolwiek większość właścicieli samochodów deklaruje

poczucie bezpieczeństwa za kierownicą, jednocześnie większość z nich często denerwuje się w czasie jazdy z powodu naruszania przepisów drogowych przez innych użytkowników drogi.

Połowa badanych krytycznie ocenia ostrożność i bezpieczeństwo jazdy polskich kierowców. Powszechnie też respondenci przypisują im rozwijanie nadmiernej prędkości. Wśród głównych grzechów właścicieli pojazdów często wymienia się jazdę pod wpływem alkoholu i łamanie kodeksu drogowego. Negatywna ocena stylu jazdy i bezpieczeństwa na polskich drogach ma swoje źródło w osobistych doświadczeniach ankietowanych.

Opracowała
Macieja FALKOWSKA

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy ma Pan(i) prawo jazdy?

(%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	46	54	1056
Płeć			
Mężczyźni	67	33	500
Kobiety	28	72	556
Wiek			
18-24 lat	51	49	147
25-34	63	37	188
35-44	52	48	212
45-54	52	48	209
55-64	33	67	133
65 lat i więcej	19	81	167
Miejsce zamieszkania			
Wieś	41	59	394
Miasto do 20 tys.	45	55	125
od 21 do 100 tys.	46	54	204
101-500 tys.	56	44	191
501 tys.i więcej mieszk.	50	50	140
Region			
Północny	47	53	112
Zachodni	46	54	121
Środkowo-zachodni	49	51	165
Środkowy	49	51	168
Wschodni	42	58	118
Południowo-wschodni	37	63	172
Południowo-zachodni	52	48	201
Wykształcenie			
Podstawowe	26	74	322
Zasadnicze zawodowe	46	54	303
Średnie	57	43	334
Wyższe	81	19	97
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	80	20	89
Prac. umysł. niż. szczebla	62	38	107
Pracownicy fiz.- umysł.	58	42	72
Robotnicy wykwalifikowani	59	41	115
Robotnicy niewykwalifik.	22	78	67
Rolnicy	53	47	50
Pracujący na własny rach.	77	23	47
Bierni zawodowo			
Renciści	32	68	136
Emeryci	26	74	183
Uczniowie i studenci	57	43	55
Bezrobotni	34	66	79
Gospodynie domowe i inni	30	70	55
Pracuje w:			
sferze budżetowej	63	37	123
sekt. państw., publicznym	54	46	111
sp. właśc. pryw. i państwa	61	39	91
sekt. pryw. poza rolnict.	61	39	199
prywatnym gosp. rolnym	44	56	62
Dochody na jedną osobę			
Do 275 zł	32	68	174
276 - 399	42	58	178
400 - 549	43	57	257
550 - 799	51	49	135
Powyżej 799 zł	73	27	138
Ocena własnych war. mater.			
Złe	37	63	275
Średnie	41	59	495
Dobre	65	35	287
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	26	74	61
Raz w tygodniu	42	58	534
Kilka razy w miesiącu	52	48	159
Kilka razy w roku	54	46	199
W ogóle nie uczestniczy	58	42	103
Poglądy polityczne			
Lewica	52	48	265
Centrum	53	47	292
Prawica	48	52	281
Trudno powiedzieć	29	71	218

Tabela 2. Jak często jeździ Pan(i) samochodem? 1 - Codziennie lub prawie codziennie; 2 - 4-5 razy w tygodniu; 3 - 2-3 razy w tygodniu; 4 - Raz w tygodniu; 5 - Okazjonalnie, od czasu do czasu

(%)

	1	2	3	4	5	Liczba osób
Ogółem	53	8	19	6	14	427
Płeć						
Mężczyźni	65	7	18	3	7	251
Kobiety	36	9	20	12	24	176
Wiek						
18-24 lat	42	3	42	0	13	57
25-34	66	10	12	0	13	103
35-44	56	10	16	7	11	99
45-54	59	6	13	11	10	104
55-64	31	12	22	13	23	48
65 lat i więcej	23	3	19	17	38	16
Miejsce zamieszkania						
Wieś	49	9	25	4	14	139
Miasto do 20 tys.	54	12	9	8	17	53
od 21 do 100 tys.	49	9	24	5	12	84
101-500 tys.	58	4	16	8	14	84
501 tys. i więcej mieszk.	60	7	10	8	15	66
Region						
Północny	48	8	14	11	19	45
Zachodni	64	5	11	5	15	53
Środkowo-zachodni	49	6	28	3	13	73
Środkowy	56	9	22	8	5	65
Wschodni	76	5	16	0	3	31
Południowo-wschodni	42	9	19	10	19	76
Południowo-zachodni	52	11	16	4	17	83
Wykształcenie						
Podstawowe	39	4	32	8	17	77
Zasadnicze zawodowe	55	6	15	5	18	127
Średnie	56	9	15	6	13	163
Wyższe	58	13	18	5	6	59
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	67	11	13	7	3	60
Prac. umysł. niż. szczebla	64	6	15	11	5	62
Pracownicy fiz.- umysł.	68	5	6	3	18	34
Robotnicy wykwalifikowani	61	9	17	1	12	51
Robotnicy niewykwalifik.	33	4	40	11	11	20
Rolnicy	58	4	23	9	7	22
Pracujący na własny rach.	77	14	3	2	4	39
Bierni zawodowo						
Renciści	34	14	13	11	29	40
Emeryci	35	5	24	14	22	34
Uczniowie i studenci	22	5	50	0	22	24
Bezrobotni	35	0	25	4	36	19
Gospodynie domowe i inni	23	9	39	0	29	19
Pracuje w:						
sferze budżetowej	55	12	11	14	8	70
sekt. państw., publicznym	64	8	17	3	8	53
sp. właśc. pryw. i państwa	64	7	23	2	4	47
sekt. pryw. poza rolnict.	68	7	13	3	9	111
prywatnym gosp. rolnym	51	4	24	11	11	25
Dochody na jedną osobę						
Do 275 zł	40	17	22	2	19	44
276 - 399	51	2	13	11	24	68
400 - 549	54	9	13	4	22	101
550 - 799	56	6	21	10	7	57
Powyżej 799 zł	63	8	17	8	4	89
Ocena własnych war. mater.						
Złe	41	5	20	9	26	68
Średnie	48	9	18	7	18	193
Dobre	64	8	19	4	5	166
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	17	11	28	6	38	17
Raz w tygodniu	49	10	20	7	14	210
Kilka razy w miesiącu	54	9	15	12	10	73
Kilka razy w roku	61	4	17	3	15	83
W ogóle nie uczestniczy	72	2	18	0	8	44
Poglądy polityczne						
Lewica	57	11	16	4	12	112
Centrum	61	5	15	5	14	132
Prawica	45	9	23	10	13	127
Trudno powiedzieć	44	8	24	4	19	56

Tabela 3. Jak często używa Pan(i) samochodu do dojazdu do pracy?

(%)

	Zawsze	Często	Czasem	Nigdy lub prawie nigdy	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	34	7	7	51	0	420
Płeć						
Meżczyźni	43	6	6	44	0	244
Kobiety	21	9	9	61	0	175
Wiek						
18-24 lat	22	4	6	68	0	58
25-34	52	12	5	32	0	99
35-44	34	7	9	49	1	100
45-54	36	9	13	42	0	103
55-64	13	1	0	86	0	45
65 lat i więcej	0	0	0	100	0	14
Miejsce zamieszkania						
Wieś	25	6	8	61	0	137
Miasto do 20 tys.	34	13	5	47	0	53
od 21 do 100 tys.	32	12	10	46	0	82
101-500 tys.	46	1	8	45	0	81
501 tys. i więcej mieszk.	38	7	5	50	0	66
Region						
Północny	30	4	7	59	0	48
Zachodni	37	14	8	41	0	51
Środkowozachodni	30	3	1	65	0	70
Środkowy	35	10	10	45	0	65
Wschodni	46	9	17	26	2	32
Południowo-wschodni	26	8	7	60	0	78
Południowo-zachodni	40	5	6	49	0	76
Wykształcenie						
Podstawowe	12	2	5	81	0	75
Zasadnicze zawodowe	31	10	6	53	1	119
Średnie	42	6	8	45	0	166
Wyższe	44	14	11	31	0	60
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	58	11	9	21	0	62
Prac. umysł. niż. szczebla	44	12	14	30	0	65
Pracownicy fiz. - umysł.	47	8	5	39	0	31
Robotnicy wykwalifikowani	46	8	19	27	0	48
Robotnicy niewykwalifik.	26	14	5	56	0	17
Rolnicy	7	0	8	82	3	22
Pracujący na własny rach.	60	12	4	24	0	41
Bierni zawodowo						
Renciści	10	6	0	83	0	36
Emeryci	5	0	0	95	0	32
Uczniowie i studenci	3	0	0	97	0	25
Bezrobotni	7	0	0	93	0	20
Gospodynie domowe i inni	11	0	6	83	0	20
Pracuje w:						
sferze budżetowej	44	10	7	39	0	72
sekt. państw., publicznym	54	2	14	29	0	48
sp. właśc. pryw. i państwa	52	19	13	16	0	46
sekt. pryw. poza rolnictw.	48	11	8	33	0	111
prywatnym gośp. rolnym	6	0	7	84	3	25
Dochody na jedną osobę						
Do 275 zł	16	7	8	69	0	43
276 - 399	36	5	5	54	0	65
400 - 549	34	11	7	48	0	98
550 - 799	35	11	7	48	0	60
Powyżej 799 zł	49	5	10	36	0	87
Ocena własnych war. mater.						
Złe	22	6	9	63	1	65
Średnie	28	7	6	59	0	188
Dobre	45	9	8	39	0	166
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	15	0	0	85	0	17
Raz w tygodniu	27	10	5	58	0	209
Kilka razy w miesiącu	35	5	15	46	0	72
Kilka razy w roku	41	5	11	43	0	80
W ogóle nie uczestniczy	62	7	0	31	0	42
Poglądy polityczne						
Lewica	41	8	6	45	0	110
Centrum	36	12	8	44	0	125
Prawica	32	4	4	59	1	129
Trudno powiedzieć	17	2	15	66	0	56

Tabela 4. Czy zdarzyło się w Pana(i) życiu, że ktoś z Pana(i) znajomych, przyjaciół, rodziny uległ wypadkowi samochodowemu, ale przeżył? (%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	43	57	1057
Płeć			
Mężczyźni	46	54	501
Kobiety	41	59	556
Wiek			
18-24 lat	57	43	147
25-34	58	42	188
35-44	45	55	212
45-54	43	57	209
55-64	33	67	133
65 lat i więcej	22	78	168
Miejsce zamieszkania			
Wieś	40	60	395
Miasto do 20 tys.	40	60	125
od 21 do 100 tys.	47	53	204
101-500 tys.	48	52	191
501 tys.i więcej mieszk.	45	55	140
Region			
Północny	44	56	112
Zachodni	49	51	121
Środkowozachodni	39	61	165
Środkowy	43	57	168
Wschodni	42	58	118
Południowo-wschodni	33	67	172
Południowo-zachodni	53	47	201
Wykształcenie			
Podstawowe	32	68	323
Zasadnicze zawodowe	42	58	303
Średnie	50	50	334
Wyższe	62	38	97
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	72	28	89
Prac.umysł.niż.szczebla	45	55	107
Pracownicy fiz.- umysł.	48	52	72
Robotnicy wykwalifikowani	48	52	115
Robotnicy niewykwalifik.	44	56	67
Rolnicy	44	56	50
Pracujący na własny rach.	65	35	47
Bierni zawodowo			
Renciści	32	68	136
Emeryci	27	73	184
Uczniowie i studenci	58	42	55
Bezrobotni	37	63	79
Gospodynie domowe i inni	35	65	55
Pracuje w:			
sferze budżetowej	53	47	123
sekt. państw., publicznym	51	49	111
sp. właśc. pryw. i państwa	53	47	91
sekt. pryw. poza rolnict.	54	46	199
prywatnym gosp. rolnym	48	52	62
Dochody na jedną osobę			
Do 275 zł	31	69	174
276 - 399	41	59	178
400 - 549	41	59	257
550 - 799	47	53	135
Powyżej 799 zł	60	40	138
Ocena własnych war. mater.			
Złe	36	64	276
Średnie	41	59	495
Dobre	56	44	287
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	30	70	61
Raz w tygodniu	43	57	535
Kilka razy w miesiącu	45	55	159
Kilka razy w roku	42	58	199
W ogóle nie uczestniczy	52	48	103
Poglądy polityczne			
Lewica	42	58	265
Centrum	49	51	292
Prawica	47	53	282
Trudno powiedzieć	33	67	218

Tabela 5. Czy zdarzyło się w Pana(i) życiu, że ktoś z Pana(i) znajomych, przyjaciół, rodziny zginął w wypadku samochodowym?

(%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	20	80	1057
Płeć			
Mężczyźni	21	79	501
Kobiety	19	81	556
Wiek			
18-24 lat	22	78	147
25-34	21	79	188
35-44	24	76	212
45-54	20	80	209
55-64	17	83	133
65 lat i więcej	14	86	168
Miejsce zamieszkania			
Wieś	15	85	395
Miasto do 20 tys.	23	77	125
od 21 do 100 tys.	17	83	204
101-500 tys.	26	74	191
501 tys.i więcej mieszk.	26	74	140
Region			
Północny	31	69	112
Zachodni	27	73	121
Środkowozachodni	18	82	165
Środkowy	14	86	168
Wschodni	19	81	118
Południowo-wschodni	18	82	172
Południowo-zachodni	19	81	201
Wykształcenie			
Podstawowe	16	84	323
Zasadnicze zawodowe	18	82	303
Średnie	22	78	334
Wyższe	33	67	97
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	38	62	89
Prac.umysł.niż.szczebla	28	72	107
Pracownicy fiz.- umysł.	13	87	72
Robotnicy wykwalifikowani	20	80	115
Robotnicy niewykwalifik.	21	79	67
Rolnicy	13	87	50
Pracujący na własny rach.	25	75	47
Bierni zawodowo			
Renciści	18	82	136
Emeryci	14	86	184
Uczniowie i studenci	24	76	55
Bezrobotni	13	87	79
Gospodynie domowe i inni	16	84	55
Pracuje w:			
sferze budżetowej	20	80	123
sekt. państw.,publicznym	25	75	111
sp. właśc. pryw. i państwa	31	69	91
sekt. pryw. poza rolnict.	24	76	199
prywatnym gosp. rolnym	15	85	62
Dochody na jedną osobę			
Do 275 zł	21	79	174
276 - 399	17	83	178
400 - 549	17	83	257
550 - 799	24	76	135
Powyżej 799 zł	33	67	138
Ocena własnych war. mater.			
Złe	20	80	276
Średnie	17	83	495
Dobre	25	75	287
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	21	79	61
Raz w tygodniu	19	81	535
Kilka razy w miesiącu	20	80	159
Kilka razy w roku	23	77	199
W ogóle nie uczestniczy	20	80	103
Poglądy polityczne			
Lewica	20	80	265
Centrum	18	82	292
Prawica	28	72	282
Trudno powiedzieć	11	89	218

Tabela 6. Czy zdarzyło się w Pana(i) życiu, że był(a) Pan(i) ofiarą wypadku samochodowego?

(%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	13	87	1057
Płeć			
Mężczyźni	16	84	501
Kobiety	10	90	556
Wiek			
18-24 lat	9	91	147
25-34	19	81	188
35-44	14	86	212
45-54	13	87	209
55-64	20	80	133
65 lat i więcej	4	96	168
Miejsce zamieszkania			
Wieś	10	90	395
Miasto do 20 tys.	9	91	125
od 21 do 100 tys.	14	86	204
101-500 tys.	18	82	191
501 tys.i więcej mieszk.	17	83	140
Region			
Północny	18	82	112
Zachodni	13	87	121
Środkowozachodni	12	88	165
Środkowy	19	81	168
Wschodni	11	89	118
Południowo-wschodni	7	93	172
Południowo-zachodni	13	87	201
Wykształcenie			
Podstawowe	10	90	323
Zasadnicze zawodowe	11	89	303
Średnie	15	85	334
Wyższe	22	78	97
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	27	73	89
Prac.umysł.niż.szczebla	14	86	107
Pracownicy fiz.- umysł.	14	86	72
Robotnicy wykwalifikowani	11	89	115
Robotnicy niewykwalifik.	13	87	67
Rolnicy	10	90	50
Pracujący na własny rach.	14	86	47
Bierni zawodowo			
Renciści	9	91	136
Emeryci	12	88	184
Uczniowie i studenci	10	90	55
Bezrobotni	8	92	79
Gospodynie domowe i inni	20	80	55
Pracuje w:			
sferze budżetowej	16	84	123
sekt. państw., publicznym	18	82	111
sp. właśc. pryw. i państwa	20	80	91
sekt. pryw. poza rolnict.	11	89	199
prywatnym gośp. rolnym	11	89	62
Dochody na jedną osobę			
Do 275 zł	8	92	174
276 - 399	14	86	178
400 - 549	16	84	257
550 - 799	13	87	135
Powyżej 799 zł	20	80	138
Ocena własnych war. mater.			
Złe	12	88	276
Średnie	11	89	495
Dobre	18	82	287
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	9	91	61
Raz w tygodniu	13	87	535
Kilka razy w miesiącu	12	88	159
Kilka razy w roku	13	87	199
W ogóle nie uczestniczy	15	85	103
Poglądy polityczne			
Lewica	12	88	265
Centrum	15	85	292
Prawica	17	83	282
Trudno powiedzieć	7	93	218

Tabela 7. Czy zdarzyło się w Pana(i) życiu, że spowodował(a) Pan(i) wypadek samochodowy?

(%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	6	94	1049
Płeć			
Mężczyźni	9	91	498
Kobiety	3	97	551
Wiek			
18-24 lat	4	96	146
25-34	11	89	188
35-44	9	91	210
45-54	5	95	206
55-64	2	98	131
65 lat i więcej	0	100	168
Miejsce zamieszkania			
Wieś	3	97	393
Miasto do 20 tys.	3	97	125
od 21 do 100 tys.	5	95	204
101-500 tys.	9	91	187
501 tys.i więcej mieszk.	12	88	138
Region			
Północny	9	91	110
Zachodni	8	92	119
Środkowozachodni	3	97	165
Środkowy	10	90	168
Wschodni	7	93	118
Południowo-wschodni	1	99	168
Południowo-zachodni	4	96	201
Wykształcenie			
Podstawowe	1	99	319
Zasadnicze zawodowe	5	95	303
Średnie	10	90	329
Wyższe	9	91	96
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	23	77	87
Prac.umysł.niż.szczebla	10	90	106
Pracownicy fiz.- umysł.	12	88	72
Robotnicy wykwalifikowani	5	95	115
Robotnicy niewykwalifik.	0	100	65
Rolnicy	3	97	50
Pracujący na własny rach.	15	85	47
Bierni zawodowo			
Renciści	2	98	132
Emeryci	1	99	184
Uczniowie i studenci	2	98	55
Bezrobotni	3	97	79
Gospodynie domowe i inni	0	100	55
Pracuje w:			
sferze budżetowej	9	91	122
sekt. państw., publicznym	14	86	107
sp. właśc. pryw. i państwa	9	91	91
sekt. pryw. poza rolnict.	9	91	197
prywatnym gośp. rolnym	3	97	62
Dochody na jedną osobę			
Do 275 zł	2	98	174
276 - 399	4	96	174
400 - 549	4	96	256
550 - 799	9	91	133
Powyżej 799 zł	17	83	138
Ocena własnych war. mater.			
Złe	3	97	274
Średnie	4	96	488
Dobre	11	89	287
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	3	97	59
Raz w tygodniu	5	95	529
Kilka razy w miesiącu	4	96	157
Kilka razy w roku	5	95	199
W ogóle nie uczestniczy	17	83	103
Poglądy polityczne			
Lewica	5	95	264
Centrum	8	92	290
Prawica	6	94	275
Trudno powiedzieć	2	98	218